

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/119/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6215202257
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6215202257.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Petra Kvieta, v právnej veci žalobcu: Z. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. XXX/XX, XXX XX M., zastúpeného JUDr. Radkom Petruňom, advokátom, Advokátska kancelária ABELOVSKÝ - PETRUŇO, so sídlom Tehelná 189, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody vo výške 2 000,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 27.09.2018, č.k. 3C/203/2015-180, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.000,- Eur, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

I. Žalobcovi sa proti žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v plnej výške.“

2. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.08.2017, sp. zn. 12Co/494/2015, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 22.04.2015, sp. zn. 10C/272/2014, s tým, že v predmetnom spore je žalovaný orgánom príslušným konať v mene štátu. K vznesenej námietke žalovaného ohľadom toho, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo v čase jeho vydania nezákonné, poukázal na rozhodnutie 12Co/494/2015 zo dňa 31.08.2017 Krajského súdu v Banskej Bystrici, konkrétne na odsek 11.1 a 11.2, ktoré podrobne citoval v odôvodnení rozhodnutia v bode 16. a 15. rozsudku okresného súdu. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu o priznaní nemajetkovej ujmy súd vychádzal zo zásad uvedených v ustanovení § 17 zák. č. 514/2003 Z.z. Vykonaným dokazovaním, a to najmä výsluchom žalobcu, svedkyne R. K. - družky žalobcu, čestným prehlásením rodičov žalobcu mal súd preukázané, že obdobie trestného stíhania prežíval žalobca nepriaznivo a stresujúco, trpel nespavosťou, hoci nevyhľadal lekársku pomoc. Poukázal na odbornú literatúru, z ktorej je známe, že prebiehajúce trestné stíhanie, dokonca nezákonné, je stres pre organizmus. Prejavmi stresu sú podráždenosť, nervozita, nesústredenosť, nespavosť, neschopnosť zdediť si úlohy, prípadne útlm až ľahostajnosť, keď už organizmus nedokáže reagovať a brániť sa negatívnym podnetom. Preto súd uveril žalobcovi, že sa mu zhoršil zdravotný stav. Okrem toho žalobca pracoval ako živnostník s drevom, a trestné stíhanie spôsobilo komplikovanú situáciu tak v spoločnosti ako aj v jeho pracovnej oblasti, znižovalo jeho morálny, ale aj profesionálny kredit. Dôkazom toho je

aj tá skutočnosť, že Lesy SR, štátny podnik už so žalobcom v roku 2011 žiadnu zmluvu neuzavreli po tom, ako bolo uznesením Obvodného oddelenia PZ M. zo dňa 21.03.2011 začaté proti žalobcovi trestné stíhanie. Žalobca nemá záznam v registri trestov GPSR. Je preto nesporné, že žalobca v čase trestného stíhania bol slušný človek, ktorý viedol bezúhonný život. Žil v malej obci M., kde sa celá obec pozná a každý obyvateľ obce vie o všetkom, s prihliadnutím aj na to, že sa prípravné konanie viedlo na OO PZ vo M.. Keďže žalobca pracuje ako živnostník, podozrenie z trestnej činnosti značne znižovalo jeho morálny, ale aj profesionálny kredit. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že iba samotné konštatovanie porušenia práva, nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na spôsobenú ujmu, a preto u žalobcu mal za splnené predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže trestné stíhanie vážnym spôsobom a dlhodobo, viac ako 1,5 roka pôsobilo negatívne na kvalitu života žalobcu v jeho súkromnom, pracovnom a spoločenskom uplatnení. Zohľadnil, že hoci negatívne pôsobenie trestného stíhania u žalobcu trvalo dlhšiu dobu, avšak postupne došlo, hlavne po právoplatnom skončení trestného stíhania, k zmierneniu prejavu tohto negatívneho pôsobenia. V súčasnej dobe sa kvalita súkromného života žalobcu stabilizovala, žalobcovi sa v roku 2016 narodila zo vzťahu s priateľkou dcéra, s ktorou je táto na materskej dovolenke. Žalobca naďalej podniká a jeho spoločenský život sa postupne zlepšuje. Preto potom súd žalobu žalobcu považoval za dôvodnú a v celom rozsahu jej vyhovel. Rozhodnutie oprel o ustanovenia § 1 písm. a), § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1 písm. f), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, 4, § 17 ods. 1, 2, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP na základe zásady úspechu a žalobcovi ako plne úspešnej strane v konaní priznal proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

3. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Rozsudok okresného súdu navrhol zmeniť tak, že žalobu zamietne. Namietal, že rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal hlavne na tú skutočnosť, že ani jeden z orgánov verejnej moci nevydal nezákonné rozhodnutie, resp. nedošlo ani k nesprávnemu úradnému postupu. Konštrukcia, kedy je za nezákonné považované uznesenie vyšetrovateľov o vznesení obvinenia s poukazom na skutočnosť, že počas trestného konania bol žalobca spod obžaloby súdom oslobodený, nemá oporu v žiadnom ustanovení zák. č. 514/2003 Z.z. Za nezákonné nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitostí každého jednotlivého trestného prípadu. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR vedený pod č. k. II.ÚS 163/2013-50 zo dňa 13.11.2013, ktorým sa ústavný súd odklonil od ustálenej judikatúry. Ak by zákonodarca mal v úmysle odškodniť aj osoby, voči ktorým bolo „len“ vznesené obvinenie a následne v trestnom konaní boli spod obžaloby oslobodený, upravil by to obdobne, ako je to upravené v § 8 ods. 5 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade väzby. Obdobne to aj platí aj v prípade rozhodnutia o treste. Žalovaný má za to, že v tomto prípade zistené skutočnosti a dôkazy dôvodne postačovali na vznesenie obvinenia žalobcovi, a preto boli splnené všetky zákonné predpoklady na vydanie uznesenia povereného príslušníka PZ, a preto považuje žalovaný toto uznesenie za zákonné. Taktiež považuje za zákonné aj uznesenie Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš zo dňa 05.05.2011 sp. zn. PV 150/2011, ktorým bola sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá. Uvedené tvrdenie podporuje aj skutočnosť, že súd obžalobu prijal a až následne po vykonanom dokazovaní na hlavných pojednávaniach žalobcu spod obžaloby oslobodil s tým, že skutok nie je trestným činom. Taktiež žalovaný nesúhlasí s názorom súdu, že trestné stíhanie malo vzhľadom na jeho dĺžku 1,5 roka pre žalobcu negatívny dopad na kvalitu jeho života, a to v súkromnom a pracovnom živote, ako aj v spoločenskom uplatnení. Žalobca nepredložil súdu žiadny objektívny dôkaz, ktorý by potvrdzoval zhoršenie jeho zdravotného stavu, a to ani relevantné lekárske správy, resp. výpisy zo zdravotnej dokumentácie. Rovnako aj skutočnosť, že trestné konanie malo na žalobcu negatívny dopad v jeho partnerskom živote sa javí ako málo pravdepodobná, keďže po skončení trestného konania sa žalobcovi spolu s partnerkou, ktorú mal aj v čase prebiehajúceho trestného konania, narodilo spoločné dieťa. Tak isto žalovaný sa nemôže stotožniť s tým, že trestné stíhanie malo negatívny dopad v jeho pracovnom živote, nakoľko z Centrálného registra zmlúv vyplýva skutočnosť, že žalobca aj po spáchaní skutku a v čase trestného konania mal s Lesmi SR uzavretú zmluvu. Žalobca bol trestne stíhaný aj v iných trestných veciach a v konaní nebolo nijako ani len osvedčené, že by práve trestné stíhanie, ktoré je predmetom tohto konania, a ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, spôsobilo tak vážnu ujmu, ako to uvádza žalobca. Vykonaným dokazovaním sa nepreukázalo, že by existovala príčinná súvislosť medzi trestným stíhaním a tvrdými následkami v živote žalobcu. Žalovaný má za to, že oslobodenie spod obžaloby je dostatočným satisfakčným prostriedkom a priznaná nemajetková ujma nie je dôvodná.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne, zákonné, spravodlivé a súladné s aktuálnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Poukázal na to, že rozhodujúcou (podstatnou) skutočnosťou pre posúdenie (ne) zákonnosti (ne) správnosti postupu, resp. rozhodnutia policajta, či prokurátora, je konečný výsledok trestného konania. Nad rámec rozhodnutí súdov, na ktoré žalobca vo svojej žalobe, či písomných vyjadreniach poukazoval, predložil súdu uznesenie NS SR zo dňa 09.11.2017, sp. zn. 3Cdo/156/2017 (obsahujúce skutkovo obdobnú vec ako v jeho prípade), v ktorom najvyšší súd komplexne zhodnotil doterajšiu rozhodovaciu prax súdov v tejto oblasti a vyjadril jednoznačný záver. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.08.2017, sp. zn. 12Co/494/2015, žalobca má za to, že samotná existencia trestného stíhania v prvom rade už od začiatku dehonestuje a diskredituje stíhanú osobu. Závažnosť tohto zásahu do osobnostnej sféry jednotlivca však súčasne znásobuje fakt, že s trestným stíhaním je spravidla vždy spojená hrozba väzby, či dokonca výkonu trestu odňatia slobody, ktoré celkom určite predstavujú výrazný, extrémny zásah do života stíhanej osoby a jeho blízkych, a ktorý vo svojich dôsledkoch zasahuje do širokej škály ľudských práv a slobôd dotknutej osoby a prináša možné nenávratné následky (rozhodnutie NS SR zo dňa 23.02.2011, č.k. 5Mcd0/7/2010). Žalobca má za to, že dostatočne svojou výpoveďou, ako aj výpoveďami svedkov preukázal, ako negatívne zasiahlo nezákonné trestné stíhanie do jeho života.

5. Žalovaný v odvolacej replike uviedol, že s poukazom na to, že žalobca bol trestne stíhaný aj v iných veciach má za to, že v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi trestným stíhaním a následkami v živote žalobcu, ktoré tvrdil, ale v rámci vykonaného dokazovania nijako nepreukázal. „Paušálne“ zaväzovanie štátu na náhradu škody len preto, že nedošlo k odsúdeniu obžalovaného a len preto, že objektívna zodpovednosť štátu je súdmi vykladaná nad rámec zákona (excenzívny výklad) je v rozpore s podstatou a účelom citovaného zákona. Poukázal aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci R. verzus Česká republika zo dňa 20.06.2013, sťažnosť č. 57404/08. Žalovaný sa domnieva, že ani zákonodarca nesledoval prijatím predmetného zákona cieľ kompenzácie škody v takýchto prípadoch. Má za to, že za nezákonné možno považovať len také rozhodnutie, orgánu verejnej moci, ktoré nemalo zákonný podklad už v čase jeho vydania, k čomu v predmetnom prípade nedošlo. Zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie obžalovaného spod obžaloby automaticky neznamená, že postup prokurátora, resp. orgánov činných v trestnom konaní bol nezákonný.

6. Žalobca v odvolacej duplike uviedol, že sa v plnom rozsahu pridriava svojich doterajších ústnych aj písomných vyjadrení, a to najmä argumentácie obsiahnutej v jeho vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Pre správnu interpretáciu zák. č. 514/2003 Z.z. nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia a doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematický a teologický. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zmene) namietaného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd preskúmaním veci došiel k záveru, že okresný súd vec správne skutkovo a právne posúdil. Rozhodnutie okresného súdu zodpovedá náležite zistenému skutkovému stavu vyplývajúcejmu z listín doložených v súdnom spise, z podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, súd starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Rozhodnutie okresného súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Rozhodnutie je odôvodnené v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s

odôvodnením napadnutého rozhodnutia a rozsudok okresného súdu potvrdil z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia okresný súd.

10. Námietky žalovaného uvádzané v odvolaní nie sú dôvodné.

11. Žalovaný v odvolaní neuviedol a nepreukázal žiadne skutočnosti, ktoré by boli relevantným dôvodom a mohli mať vplyv na výsledok rozhodnutia. S ním namietanými skutočnosťami sa vysporiadal už okresný súd a nebolo účelné ani dôvodné, aby ich odvolací súd opakoval.

12. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Za predpoklady pre priznanie takejto náhrady škody tak už uvádzaný § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. považuje okrem iného vydanie nezákonného rozhodnutia a tiež jeho zrušenia pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu jeho nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejмый (II.ÚS 25/2011).

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009) a svojou rozhodovacou činnosťou ho v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (napr. III.ÚS 117/06, I.ÚS 320/2016, I.ÚS/395/2016 a iné).

14. Pre správnu interpretáciu § 6 ods. 1 prvej vety zák. č. 514/2003 Z.z. však nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia a doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematicky a teologicky. Z hľadiska teologického výkladu nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zmene) namietaného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne.

15. Odvolací súd zhodne s judikatúrou pripomína, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Odvolací súd konštatuje, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku, bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému - žalobcovi vznesené obvinenie, je potrebné považovať za takýchto okolnosti vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca. Pokiaľ žalovaný v konaní namietal, že rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a že za nezákonné nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, jeho námietka nie je dôvodná vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti.

16. Odvolací súd poukazuje aj na judikát R37/2014. Rozhodnutie najvyššieho súdu z 18.08.2010, sp. zn. 4MCdo/15/2009 sa týkalo náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., bolo po jeho prerokovaní občianskoprávnym kolégiom publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov

Slovenskej republiky ako judikát R37/2014, pričom právna veta tohto judikátu znie: „zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným“.

17. V čase po rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/15/2009 najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Je možné poukázať v tomto smere aj na závery vyjadrené v uvedenom rozhodnutí, napr. v rozhodnutiach z 30.03.2011 sp. zn. 3Cdo/194/2010, z 30.01.2011 sp. zn. 4Cdo/54/2011, z 12.12.2012 sp. zn. 7Cdo/145/2011, z 19.06.2013 sp. zn. 7Cdo/87/2012 a z 19.02.2014 sp. zn. 7MCdo/27/2012, nález Ústavného súdu SR I.ÚS 540/2016-33 zo dňa 13.12.2016. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom ústavného súdu, ktorý v rozhodnutí zo 07.07.2016 sp. zn. I.ÚS 320/2016 konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania“, a ktorý k tomu v ďalšej časti svojho rozhodnutia dodal, že „pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“.

18. Od publikovania judikátu R37/2014, sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Nedôvodná je teda argumentácia žalovaného uvedená v odvolaní, ktorý tvrdí opak.

19. Okresný súd správne vychádzal pri rozhodovaní z toho, že zodpovednosť štátu za škodu je objektívna. V posudzovanom prípade sa podozrenie zo spáchania trestného činu proti žalobcovi nepotvrdilo. Potom je potrebné považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné rozhodnutie, ktoré zakladá objektívnu zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

20. Odvolací súd ešte vo vzťahu k nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 163/2013 zo dňa 13.11.2013, na ktorý sa žalovaný odvoláva vo svojom odvolaní uvádza, že tento nález sa na vec nevzťahuje, nakoľko týmto nálezom bola riešená otázka, či do škody uplatnenej poškodeným podľa zák. č. 514/2003 Z.z. má byť započítaná aj škoda, ktorá mu vznikla v príčinne súvislosti s väzbou, v prípade, ak si poškodený uplatnil nárok na náhradu škody len z titulu nezákonnosti obvinenia. Uvedený nález ústavného súdu nerieši otázku nároku na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ako nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, v prípade oslobodenia spod obžaloby a z jeho odôvodnenia nemožno vyvodiť, že nemôže byť za nezákonné považované uznesenie o vznesení obvinenia v prípade následného oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Táto otázka je výslovne riešená tak, ako to už bolo uvedené vyššie, napr. nálezom Ústavného súdu SR I.ÚS 320/2016-49 zo dňa 07.07.2016.

21. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj s výškou prisúdenej nemajetkovej ujmy a odvolanie žalovaného v tejto časti nepovažuje za dôvodné. Okresný súd jasne, zrozumiteľne a presvedčivo poukázal na to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je dostatočným zadostučiniením v danom prípade vzhľadom na spôsobenú ujmu žalobcovi v trestnom konaní, a preto u žalobcu boli splnené predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, s ktorým úsudkom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (viď bod 18., 19). Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v konaní uniesol dôkazné

bremeno a preukázal, že začatím trestného stíhania voči žalobcovi, a vznesením obvinenia voči jeho osobe došlo k zmene jeho dovtedajšieho života a vážnemu zásahu do jeho súkromnej, spoločenskej a pracovnej sféry. Uvedené skutočnosti boli preukázané hlavne výsluchom svedkyne R. K. - družky žalobcu ako aj čestným prehlásením rodičov žalobcu, ktorí preukázali, že žalobca trpel nespavosťou a prežíval uvedené obdobie stresujúco. Je logické, že začatie trestného stíhania ako aj jeho vedenie spôsobuje zhoršenie zdravotného stavu malo aj negatívne dôsledky na pracovnú oblasť žalobcu. V danom prípade je potrebné osobitne zdôrazniť tú skutočnosť, tak ako to urobil aj okresný súd, že žalobca žije v malej obci M., kde sa celá obec pozná a kde sa viedlo prípravné konanie na OO PZ vo M.. Z odpisu registra trestov zo dňa 20.05.2011 jednoznačne vyplynulo, že žalobca nemá záznam v registri trestov Generálnej prokuratúry SR, a v čase začatia trestného stíhania bol slušný človek, ktorý viedol bezúhonný život, a preto námietka žalovaného, že žalobca bol trestne stíhaný aj v iných trestných veciach (v konaní žalovaným nebolo preukázané), je nedôvodná.

22. Odvolací súd preto stotožniac sa so závermi súdu prvej inštancie jeho rozsudok v plnom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorý sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

24. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).